

פקדושת לוי

מתיקות פרשה

פנינים ~ סיפורים ~ הלכות

גליון מס' 56

הזמנים לפי לוח	באר שבע 06:40	תל אביב 06:35	ירושלים 06:20	פרשת פקודי ~ החודש ~ מברכי	הפטרחה: כל העם וכו' כה אמר ה'
"עיתים לבניה"	07:34	07:35	07:33	הדלקת נרות:	יציאת שבת:

פניני האור החיים הקדוש

מתורתו של רבינו הקדוש סגנונם של ישראל
רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א

זוארט לשולחן שבת

"בדבר שחטאו שבו"

אלה פקודי המשכן, משכן העדות אשר פקד על פי משה וגו'.

המדרש כותב (ויקרא רבה כ"א ה') "אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצוות". אדם הרוצה לכפר על כל חטאיו, עיקר עבודתו היא בעשיית מצוות, לא לחפש ישר סיגופים וכו', עיקר הכפרה היא לעשות כנגד העוונות, הרבה מצוות.

האור החיים הקדוש אומר על ענין הקמת המשכן, לאחר 'חטא העגל', שבני ישראל חטאו לה', בנו משכן, ובמשכן הזה כפרו על חטאתם. ומכאן למדים אנו איזו כפרה טובה היא לאדם.

אומר האור החיים, במה שאמרה תורה "אלה וכו' משכן העדות" התורה מעידה שזכו בני ישראל בעשיית המשכן לכפרת עוון חטא העגל. ועיקר התשובה היא מידה כנגד מידה כי כל פרטי החטא שחטאו, עשו במקדש כנגדו.

כנגד תאותם שרצו שיהיה להם אלוהים אחרים. באו בני ישראל ועשו מקדש, ובנו משכן לה' יתברך שישכון בתוכם.

הם בנו מזבח לעלות עליו זבחים לעגל הזהב. כנגד זה באו והכינו מזבח לעלות עליו עולה ושלמים לאלוקי ישראל.

הם נתנו את כל הזהב שהיה עליהם לאהרון שיעשה להם אלוהים, כנגד זה באו ונתנו את כל הכסף והזהב שהיו צריכים במשכן עד שהיה די והותר.

אנו למדים שעיקר התשובה היא כאותו דבר שחטא האדם, בזה ישוב אל ה' וודאי ירחמנו.

עבודת ה', מהי?

"אלה פקודי המשכן, משכן העדות"

הקדושת לוי מסביר את פירוש הפסוק על דרך הרמז.

יש שני דרכים בעבודת ה', הדרך האחת שאדם רואה ניסים ונפלאות הנעשים לישראל, [ביציאת מצרים וכדו'] ומתפעל מהדבר מאוד, ובגלל ניסים אלו עובד את ה'.

זו הדרך נקראת "עדות". כי אותו אדם ממש יכול להעיד, שה' הוא האלוקים, על פי ראיתו, ואמונתו.

אמנם יש דרך שניה שהיא יותר טובה ממנה, אדם משיג את גדולת הבורא, לא בגלל ניסים אלא מעצם גדולתו, ומהיותו בורא עולם כל יכול עשה עושה ויעשה את כל המעשים, ומתוך הבנה זו עובד הוא את ה' וירא אותו. זו מעלה יותר גדולה, להאמין בה' לא בגלל ניסים אלא מהכרה וידיעה.

אדם המאמין בה' בכזו דרגה כשהוא רואה נס איננו מתפעל מעצם הנס. כיון שידוע הוא בידיעה גמורה שה' ברא ויצר את כל המעשים, א"כ ודאי יכול הוא לשנותם.

אלא עיקר התפעלותו מהניסים בדרך זו היא: "עד כמה ה' אוהב את בני ישראל"... עד כדי כך שהוא משנה את כל מהלך העולם בשבילם.

בני ישראל ביציאתם ממצרים היו בדרגה הראשונה, היותר קטנה, והכירו את גדולת הבורא רק מהניסים שראו במצרים, ועל הים. אולם בעת 'קבלת התורה' עלו לדרגה הגבוהה יותר והבינו ממש את גדולת הבורא.

אומר הקדושת לוי כשחטאו בני ישראל בעגל, ירדו מכל דרגתם, והפסידו את מעלתם.

וכשעשו את המשכן, חזרו לדרגתם הראשונה שהיו ביציאת מצרים, ששם עבדו את ה' מראיית הניסים.

ועל זה אמר הכתוב "אלה פקודי המשכן", 'פקודי' מלשון: 'חיסרון'. בני ישראל היו חסרים מעט בעת בניית המשכן.

"משכן העדות" בני ישראל היו בדרגת "עדות" הם האמינו באותה העת בדרגה הפחותה יותר, ולא היו בדרגה של יראת ה' היותר גבוהה, של ההכרה במציאות הבורא יתברך בלב שלם, ולא בגלל ניסים.

שזוכה לעבוד את ה' ביראה ובאהבה אמן ואמן.

נפלאות המדרש

"כי ענן על המשכן יומם, ואש תהיה לילה"

כיון שראו ישראל [את] עמוד הענן שוכן על המשכן, שמחו ואמרו עכשיו נתרצה לנו הקדוש ברוך הוא. וכיון שהיה בלילה ירד עמוד האש וסיבב את המשכן, והיו רואין אותו כולו שלהבת אש, התחילו מצטערים ובוכים ואומרים - אוי לנו! לריק יגענו! מה שעשינו והגדלנו [כל מלאכת המשכן וכליו] נשרף לשעה קלה!

השכימו בבוקר וראו [ישראל] עמוד הענן מקיף אותו מיד שמחו שמחה יתירה, ואמרו: עדות זו לכל באי עולם, שאם ירצו לעשות כזה אינם יכולים וכל כך למה עשה להם הקדוש ברוך הוא ניסים אלו של עמוד הענן ביום ועמוד האש בלילה? [אלא] מרוב חיבתו של הקדוש ברוך הוא בישראל. וכן הוא אומר: "בצילו חימדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי"

"והאיש משה עניו"

"ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן"

אמר רבי חמו בר אבא וכי תעלה על דעתך שהיה משה מתירא [מפחד] מן הענן? והרי כבר נאמר "ויבא משה בתוך הענן".

אלא מלמד שהיה הענן נבקעת לו, והיה מהלך בתוכה כאדם המהלך בתוך שביל. אלא מאי "ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד"?

מלמד שחלק משה כבוד לשכינה, ולא נכנס עד שקרא לו הקדוש ברוך הוא שנאמר "ויקרא אל משה". (מדרש הגדול)

לעילוי נשמת רוזט בת מסעודה ע"ה

לעילוי נשמת שמואל בן מסעודה ז"ל

לעילוי נשמת יעקב בן אסתר ז"ל

מי המליצור שזכה בעליה של שירת הים?

"איך זה קרה?" "מה עשית?" "ור' חיים עונה בתום: "איך לי מושג, לא עשיתי מאומה". הר' גרוסמן לוחץ ושואל שוב: איך השגת את העליה הכי מכובדת בפרשה? ור' חיים עונה בטבעיות: "איני יודע. הגבאי כיבד אותי אז עליתי, הרי אין אפשרות אחרת"... עכשיו הנכם מוזמנים קוראים נכבדים ל"תרגיל מחשבת" קטן.

ברור לנו שהקב"ה לא עושה נס גלוי בסגנון של קריעת ים סוף כדי שר' חיים יקבל עליה, גם אם מדובר בעליה שעוסקת בקריעת ים סוף... זה חייב להיות משהו ממש סביר בתוך הטבע שדרכו הקב"ה יתן לאוהבו את רצונו, בלי לחולל ניסים. מה הסיכויים שזה יקרה? איך ייתכן בצורה נורמלית שמתוך כמה מאות אורחים שועי עולם ועתירי ממון, לצד רבנים ששמים הולך לפנייהם בעולם כולו, יקבל דווקא אחד העוזרים עליה אחת מתוך שמונה? ועוד את המכובדת והמיוחדת שמבין כולם? ש"בדיוק קרה" בפועל? כמדומה שעלינו להסכים מראש עם התבוסה. איך זה ייתכן? הרב גרוסמן החליט שהוא חייב לפענח את החידה...

"איך ייתכן בעזרת נורמלית שמתוך כמה מאות אורחים שועי עולם ועתירי ממון, לצד רבנים ששמים הולך לפנייהם בעולם כולו, יקבל דווקא אחד העוזרים עליה אחת מתוך שמונה?"

זו אמנם סייעתא דשמיא והשגחה פרטית גלויה, אבל בהחלט מותר לנסות להבין איך הקב"ה גלגל את העניין... הוא ניגש אל הגבאי הראשי ושואל אותו:

מה הביא אותך לכבד דווקא את ידידנו ר' חיים בעליה החשובה של שירת הים? והגבאי עונה בפשטות:

העוזר שלי הודיע לי כי גאב"ד דרכי תורה, הרה"ג ר' אשר וייס שליט"א מירושלים נמצא פה, ולו יאתה העליה הנכבדה הזו, וגם אני סברתי שאכן זהו כיבוד ראוי לרום מעלתו, והעוזר שלי

הצביע לעבר ר' חיים... כאשר ניגש העוזר שלי לשאול את שמו המדויק כדי שאכריז את שמו כנהוג, מייד הוברר לי שזה אדם אחר הדומה לו חיצונית, שהרי שמו הוא ר' חיים ולא ר' אשר, אבל כבר היה מאוחר מכדי לשנות... כיון שעלה שוב לא ירד...

ואכן, יש דמיון חיצוני כלשהו, שמאפשר לטעות בר' חיים ולחשוב שזו ר' אשר וייס, הבה לא נהיה פתיים עד כדי כך... להקב"ה יש דרכים משולו להעניק את העליה למי שבאמת היא חשובה בעיניו ולמי שבוטח בו, התירוצים - הם יצירתיים עד מאד, ועלובים למדי במבחן הסבירות... תתרגלו לכך שאנחנו מנהלים, ולא מנהלים!

הרב מלאכי | בטחוני בצורי מספר ידידי הר"ר יעקב פעלדמאן ירושלים: היתה לי הזכות להשתתף בכינוס גדול בארה"ב, בו הוזמן כאורח הכבוד הרה"ג ר' יצחק דוד גרוסמן שליט"א, רבה של מגדל העמק, אל הרב גרוסמן התלווה בהתנדבות "גבאי" בשם ר' חיים, שמסור אליו בלב ונפש, מתוך הערכה למפעלותיו הברוכים חובקי עולם. הכינוס התקיים במישך כמה ימים, וכשהגיע ערב שבת, הרב גרוסמן הודיע ברגישותו הרבה בעניניו בין אדם לחברו, פנה אל מלווהו ואמר לו:

שמע נא ידידי היקר. השבת הקרובה היא פרשת בשלח, "שבת שירה". מכירך אני זה מכבר, ואני מודע לכך שהנך מקפיד לרכוש לעצמך מידי שנה בשנה את העליה המיוחדת של "שירת הים". ברי לי שלא יהיה לך קל לוותר על מנהגך זה. והנה לכאן הוזמנו לשבת הקרובה כמאתיים רבנים של צבא ארה"ב ורבנים ידועים נוספים, וגבירים מכל רחבי המדינה, כך שאין סיכוי שתוכל לקבל פה את העליה כמנהג הנאה. או שזה יימכר בסכומים אגדיים, או שיכבדו את אחד האורחים החשובים והמפורסמים. על כן עצתי לך שתסע לעשות את השבת הקרובה באחת הקהילות היהודית שבאזור, למען לא תופרע שלוותך בשבת, ואני אסתדר בשבת הזו בלעדך...

ר' חיים שמע את הדברים, אך לא אבה לקבלם. "אני באתי לפה להיות לך לעזר, ולא אעזוב את המקום ואוותר על קרבתי". הרב גרוסמן ניסה להפציר בר' חיים, אך זה עמד על שלו בתקיפות: אני נשאר פה, ובעזרת השי"ת אוכה גם בעליה כמנהגי מאז ומתמיד!

חייבנו לשמע הדברים, זה היה תרחיש לא מציאותי בעליל. אך רצונו של אדם זהו כבודו. שבת בבוקר, קריאת התורה מתנהלת בטקסיות מובלטת, כתוצאה מהרכב האורחים הנדיר.

האורחים הנכבדים שבין המוזמנים עולים לתורה בזה אחר זה, מגיעים לעליה הרביעית, וה"עוזר גבאי" ניגש אל מידענו ר' חיים, ולא פחות ולא יותר, שואל לשמו ומחווה באצבעו שיעלה לתורה!

ר' חיים ניגש בטבעיות אל הבימה, מברך בדבקות את ברכות התורה, כאילו נמצא הוא בשטיבלאך של בית ישראל. בציבור לא הורגשה תכונה מיוחדת למראה העולה לתורה, אבל אני עמדתי והבטתי בהרב גרוסמן, מנסה להבין איזה נס התחולל פה, לרגע הרהרתי שמא הרב גרוסמן הפעיל פה את הקסם האישי שלו למען מלווהו המסור והשיג עבורו את העליה שהיא משאת נפשו... אבל מבט חטוף לעבר הרב גרוסמן הבהיר לי שהוא מופתע לא פחות ממני... אחרי התפלה הרב גרוסמן פונה אל ר' חיים ושואל אותו:

הלכה למעשה

שאלה:

יולדת או כל אשה שנמצאת שבת בבית החולים, האם חייבת בהדלקת נרות שבת עם כל היולדות? ואם חייבת, האם צריכה לברך על ההדלקה?

תשובה:

האור לציון כתב (ח"ב י"ח ה) אם בעלה שוכנת בבית, חייב הוא להדליק בבית עם ברכה, והאשה אינה צריכה להדליק נרות שבת כלל! ואם אינו שוכנת בביתם, האשה חייבת בהדלקת נרות, אמנם אם כמה נשים מדליקות ביחד רק אחת תברך ותוציא ידי חובה את כולן. ואם האחיות של בית החולים מכבות מיד לאחר ההדלקת את הנרות, באופן שלא יספיקו להנות מהם המדליקות לא יברכו כלל.

הילקוט יוסף (קצשו"ע רסג) כתב יולדת שאוכלת בחדרה סמוך למיטה, מדליקה שם נר בברכה [אף אם בעלה מדליק בביתם], ואם אשה אחרת הקדימתה, והדליקה שם איננה מברכת. ובמקרה שהבית החולים לא נותן להדליק בחדרים, תדליק בחדר האוכל [אם אוכלת שם] ואם עוד נשים הדליקו שם, אין לה לברך אלא תדליק ללא ברכה.

הסידור שהשיב את השעון היקר לבעלי

בשבוע שעבר עמד לידי בשטיבלאך "סלונגימער יונגערמאן" אברך סלונגימאי טרי, והתפלל בדבקות אופיינית ליד הבימה. לפניו היה פתוח סידור "מגן אברהם" בוחק בכריכת עור יוקרתית, שעליו טס מוזהב עליו נכתב שהסידור הוא "מתנת כ"ק אדמו"ר שליט"א". ליד הסידור היה מונח שעון מותג יוקרתי, מן הסתם מתנה מחמיזו הטרי. האברך התפלל בעינים עצמות, ואני שלחתי את ידי ודפדפתי לדרך הראשון של הסידור. מה חיפשתי שם? היה חשוב לי לוודא שהאברך רשם את שמו על הסידור.

וכל כך למה? הסידור המדובר, אותו מעניק בהזדמנויות מיוחדות ובדרכי נועם הרבי מסלונגים שליט"א, כרוך בצורה מהודרת במיוחד, והדף הלבן הראשון, עליו בדרך כלל מקובל לרשום את שם הבעלים, ה"פארוועזן" עשוי נייר כרומו בוחק, ולא ניתן לכתוב עליו בעט רגילה. כרגיל... מחיר היוקרה כתוצאה מכך, נוטים האברכים הצעירים לאבד את הסידור היקר - רתתי משמע, ונגרמת עוגמת נפש רבה. נכנסה בי איפה תשוקה להזוהי את האברך הטרי שיקדים רפואה לאבידה, וימצא דרך לרשום בכל זאת את שמו על הסידור, ובכך ימנע מעצמו עוגמת נפש בהמשך הדרך.

לשמחתי, התברר שהאברך הנ"ל לא המתין לעצתי. על הדף הראשון מוצמדת היתה תווית, ועליה התנוסס שמו, "זאב מאירוביץ". המשכתי איפה בתפלה, ושכחתי מהענין. כשעה וחצי לאחר מכן כשהתפילה הסתיימה זה מכבר והאברך עזב את המקום, עברתי שוב באותו מקום, ועל הבימה היה מונח... שעון יוקרתי חדש ונוצץ, שעון של חתנים. לא היה בלבי ספק מי הוא בעליו של השעון. גם שמו היה זכור לי מהמדבקה שעל הסידור: "זאב מאירוביץ". עכשיו לא נותר לי אלא לאתר באזור אברך סלונגימאי, אשר יזהה את השם המדובר, ואשר בשורה של צעדים קלילים פנים קהילתיים הגיע אמנם אל הכתובת הנכונה. כך הושבה האבידה לאברך הטרי למרבה השמחה, למרות היותו אורח חדש ואין לו באזור מכרים וידידים. ההשגחה העליונה הכינה את צעדי לקלוט את שמו, עוד בטרם איבד הוא את שעונו חסר הסימנים. הרב מלאכי | בטחוני בצורי

לזכות

חיים ברוך בן שרה פעשא הי"ו
וברכה והצלחה בכל העניינים
לרפואה שלימה ולבריאות איתנה

מקור
התרכה

תשמישי קדושה ויוזאיקה

לשכת הגהה סת"מ מהדריין
בדיקה ושיפוץ תפילין מהימים להיום - בדיקת מזוזות
- מכירת תפילין מזוזות מגילות ועוד
דוד ילין 22 ירושלים
052-7660111

להקדשת העלון לעילוי נשמה/לרפואה/להצלחה/
ליוזוג הגון וכן להפצת העלון
053-3129480
לרשימת תפוצה במייל: yhw2618@gmail.com